

Pierwszy dzień obrad poświęcony został *Osobie i ludowi w systemie prawa rzymskiego*. Podjęto tematykę polityki ludnościowej, *ius trium liberorum*, *consortium vitae*, osób prawnych, *aequitas*, *bona fides*, korzeni terminu *delicta iuris gentium*. Obrady drugiego dnia dotyczyły *Ochrony praw cywilnych i ochrony dłużników*. Poruszono kwestię podatków, azylu, *edictum de pretiis* Dioklecjana, bankowości i aukcji, odpowiedzialności akwiliańskiej. W sesji popołudniowej obrady toczyły się również wokół zagadnienia *Recepcji prawa rzymskiego we współczesnym systemie prawnym* na przykładzie prawa muzułmańskiego, rosyjskiego, chińskiego, greckiego i tureckiego. Temat ten kontynuowany był trzeciego dnia: mówiono również o recepcji prawa rzymskiego w Polsce. Druga część obrad dotyczyła *Potrzeby nauczania prawa rzymskiego*, m.in. w ramach systemu bolońskiego, a także aspektów etycznych i symbolicznych w nauczaniu prawa rzymskiego.

Na konferencji podjęto też decyzję o wspieraniu romanistów tureckich w walce o przywrócenie nauczania prawa rzymskiego na uniwersytetach w Turcji.

Uczestnicy konferencji mieli okazję wziąć udział w niezapomnianej wycieczce nad Bajkał.

Referaty zostały opublikowane w dwóch woluminach materiałów z konferencji: *XII Colloquio dei romanisti dell'Europa Centro-Orientale e dell'Asia, Irkutsk 14-16 ottobre 2009. Raccolta di materiali scientifici*, Irkutsk 2009.

Anna Tarwacka*

III SEMINARIO DI STUDI 'TRADIZIONE REPUBLICANA ROMANA' 'GIURAMENTO DELLA PLEBE AL MONTESACRO' RZYM 15-17 GRUDNIA 2009

W dniach 15-17 grudnia 2009 r. w Rzymie odbyło się III Seminario di studi 'Tradizione repubblicana romana' na temat 'Giuramento della plebe al Montesacro' zorganizowane przez Comune di Roma,

---

* Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Uniwersytet La Sapienza i Consiglio Nazionale delle Ricerche – Unità di ricerca ‘Giorgio la Pira’. Przewodniczącym konferencji był Profesor Pierangelo Catalano. Wygłoszono 25 referatów i komunikatów. Sesja w dniu 15 grudnia poświęcona była urzędowi trybuna plebejskiego w Rzymie, a także jego nowożytnym odpowiednikom (Rada Dziesięciu w Wenecji, *defensor del pueblo* w Brazylii oraz prokurator i komisarz ludowy w Rosji). Sesji przewodniczył prof. dr hab. Jan Zabłocki. Referat dotyczący porozumienia między senatem a plebejuszami wygłosił prof. Paulo Borba Casella z São Paulo. Wystąpienie prof. Giovanni Lobrano z Sassari dotyczyło trybuńskiej *sacrosanctitas*. Prof. Attilio Mastrocinque z Werony mówił o pierwszym trybunie plebejskim, przywódcy secesji z 494 roku p.n.e. Gaiusie Siciniusie Bellutusie analizując dostępne przekazy źródłowe. Prof. Giuseppe Valditara przybliżył kompetencje negatywne trybunów plebejskich. Referaty wygłosili również Carlos R. Constenla z Buenos Aires, Tatiana A. Alexeeva z Sankt Petersburga, Adriano Pilattiz Rio de Janeiro, Ronaldo de Britto Poletti z Brazylii oraz Massimo Galtarossa z Werony. 16 grudnia w godzinach porannych odbyła się uroczystość nadania parkowi na Montesacro imienia pierwszego trybuna plebejskiego Gaiusa Siciniusia Bellutusa. Przemówienia wygłosili Dziekan Wydziału Prawa Università di Roma ‘La Sapienza’ Profesor Mario Caravale oraz Umberto Croppi reprezentujący Comune di Roma. Sesja popołudniowa dotyczyła instytucji *difensore civico* we współczesnym prawie włoskim. Obrady 17 grudnia dotyczyły Simóna Bolívara, który – podobnie jak rzymscy plebejusze – złożył przysięgę na Montesacro. Referaty wygłosili między innymi przedstawiciele stowarzyszeń związanych z Bolíwarem: Profesor Pierangelo Catalano, przewodniczący Società Bolivariana di Roma oraz Emilio Spósito Contreras z Sociedad Bolivariana de Venezuela.

Anna Tarwacka*

---

* Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.